This Article is written by
Moti Prakash
from book "Sindhyat Jo Upasak"
compiled by Rukmani Chainani
published in 2002

اُتم

- ڊاڪٽر موتي پرڪاش

شري اي. جي. اُتم، اُنهن ڳاڻ ڳڻين سنڌي ليکڪن ۽ ڪلاڪارن مان آهي، جن پنهنجو سڄو جيون سنڌي ٻوليءَ، ساهت ۽ جاتيءَ جي شيوا ۾ ارپڻ ڪيو آهي. ورهاڱي بعد جڏهن سنڌي ٻولي ۽ ساهت نهايت نازڪ دؤر مان لنگهي رهيا هئا ۽ سنڌي ڀارت جي ڪنڊ ڪنڊ ۾ شرڻارٿي ڪئمپن ۾ نراسائي ۽ بيوسيءَ جي زندگي گهاري رهيا هئا، تڏهن جن جوانن پنهنجين رچنائن ۽ شعرن سان اُن مايوسيءَ کي ٽوڙڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪئي، تن ۾ گوبند مالهي، ڪيرت ٻاٻاڻي ۽ اُتم پهرين قطار ۾ هئا. سنڌي ڏسنڌي نؤجوانن، ليکڪن ۽ ڪلاڪارن جا ٽولا نڪري پروار ٿيا جن جاتيءَ ۾ سڄاڳي آڻڻ جو ڪم پاڻ تي هموار ڪيو. پروفيسر رام پنجواڻي، ماستر چندر ۽ ٻين ٽولين سنگيت جو ڦهلاءُ ڪيو ۽ ساهتڪارن، ساهت ۽ ٻوليءَ کي پوسٽ ڪان بچايو.

اُتم اُصول جو پڪو ۽ پنهنجن آدرش لاءِ مري مِٽجندڙ شخصن مان آهي. 'ٽتيءَ ٽڏيءَ ڪاهِ، ڪانهي ويل وِهڻ جي.' هوُ نه فقط برک نقاد ۽ مضمون نگار آهي پر سُٺو ڪهاڻيڪار به آهي. سنڌي ساهت جي واڌاري جي تاريخ ولس محفوظ آهي.

شري اُتم پنهنجيءَ مخزن 'نئين دنيا' جي معرفت، ترقي پسند ڌارا جي ساهت کي اوچ ڏيڻ جو تاريخي ڪارنامو ادا ڪيو. 'نئين دنيا' جا ليکڪ ۽ شاعر اڳتي

هلِي سنڌي ٻوليءَ ۽ ساهت جي هلچل ۾ دل ۽
سان گهڙي پيا ۽ اُنهن جي واڌاري جا عيوضي بڻيا.
سنڌي ٻوليءَ ۽ ساهت جي هلچل جي مکيہ سنسٿا،
پارت سنڌي ٻولي ۽ ساهت سڀا' کي اڏڻ ۽
بہ شري اُتم وڏو حصو اَدا ڪيو. اڄ بہ اُها سڀا،
جي شيوا، ساهت ۽ ڪلا جي خدمت ۾ جاکوڙي
اهي.
اسانجي ڪامنا آهي تہ شري اُتم وڏي آورجا
۽ جاتيءَ جي شيوا ڪارج ۾ چُستيءَ سان ڀاڱ وٺندو